

УДК 338.48:005.33
DOI: 10.60022/2(8)-15S

Тютюнник Юрій Михайлович

кандидат економічних наук
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Tiutiunnyk Yurii

Candidate of Economic Sciences
Professor of the Department of Finance, Economic Research and Tourism
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9175-3395

Безкровний Олександр Валентинович

кандидат економічних наук
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Bezkrivnyi Oleksandr

Candidate of Economic Sciences
Professor of the Department of Finance, Economic Research and Tourism
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1939-8090

Тютюнник Світлана Василівна

кандидат економічних наук
професор кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Tiutiunnyk Svitlana

Candidate of Economic Sciences
Professor of the Department of Accounting and Taxation
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9820-9229

Рудич Алла Іванівна

кандидат економічних наук
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Rudych Alla

Candidate of Economic Sciences
Professor of the Department of Finance, Economic Research and Tourism
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5416-4508

Чіп Людмила Олександрівна

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Chip Liudmyla

Candidate of Economic Sciences
Associate Professor, Department of Finance, Economic Research and Tourism
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5977-8579

SWOT-АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

***Анотація.** У статті досліджено стан та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області з використанням методики SWOT-аналізу. Визначено перелік та проведено характеристику (на конкретних прикладах) внутрішніх сильних і слабких сторін та зовнішніх можливостей і загроз, які комплексно впливають на результативність надання послуг та ефективність підприємницької діяльності у сфері сільського зеленого туризму. Розкрито зміст чотирьох можливих*

варіантів стратегії розвитку сільського зеленого туризму (наступальної, поліпшення, захисту, мінімізації) залежно від поєднання сильних сторін (слабких сторін) і можливостей (загроз). Доведено необхідність використання наступальної стратегії, яка базується на використанні сильних сторін для максимального використання сприятливих можливостей та дозволяє максимально використати унікальні культурні та природні ресурси регіону в умовах підвищення попиту на внутрішній туризм.

Ключові слова: SWOT-аналіз, сильні сторони, слабкі сторони, можливості, загрози, стратегії розвитку сільського зеленого туризму.

SWOT ANALYSIS OF THE STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF RURAL GREEN TOURISM IN THE POLTAVA REGION

Abstract. *The article examines the state and prospects of rural green tourism development in the Poltava region using the SWOT analysis methodology. SWOT analysis (Strength, Weakness, Opportunity, Threat) is an effective tool for assessing the potential and risks of any activity, including rural green tourism. Conducting a SWOT analysis involves two stages of research: Stage I – collection and classification of factors; Stage II – construction of a SWOT matrix (definition of strategy).*

A list of internal strengths and weaknesses and external opportunities and threats that comprehensively affect the effectiveness of service provision and business efficiency in the field of rural green tourism has been identified and characterized (using specific examples from the Poltava region).

The content of four possible options for rural green tourism development strategies (offensive, improvement, defense, minimization) is revealed depending on the combination of strengths (weaknesses) and opportunities (threats). For the effective development of rural green tourism in the Poltava region, it is necessary to make maximum use of strengths and favorable opportunities in order to minimize weaknesses and avoid threats. Therefore, the priority for the Poltava region is an offensive strategy that allows maximum use of the region's unique cultural and natural resources in the context of increasing demand for domestic tourism. Other strategies may be aimed at supporting the main strategy.

The main recommendations for boosting the development of rural green tourism in the Poltava region are: encouraging the creation and categorization of agritourism farms, developing comprehensive tourism products, improving infrastructure and services, and boosting international cooperation on the implementation of best foreign practices. The transition from existing potential to a successful industry requires a comprehensive strategy that combines government support, private investment, staff training, and active promotion. The successful development of rural green tourism will contribute to increasing the income of rural residents, creating new jobs, preserving cultural and historical monuments, and developing related sectors of the region's economy.

Keywords: *SWOT analysis, strengths, weaknesses, opportunities, threats, strategies for the development of rural green tourism.*

Постановка проблеми. Незважаючи на потужний природно-рекреаційний, історико-культурний та аграрний потенціал Полтавської області, розвиток сільського зеленого туризму залишається недостатнім та потребує поглиблених досліджень. Існує суттєвий розрив між унікальними ресурсами (мальовничими ландшафтами, екологічно чистими продуктами, багатою культурною спадщиною, традиційними ремеслами тощо) та фактичною часткою сільського зеленого туризму в загальній структурі туристичних послуг та економіки області.

Відповідно до чинних регіональних нормативних документів створення сприятливих умов для залучення інвестицій у розбудову туристичної інфраструктури Полтавської області передбачає, між іншим, розроблення концепції з проведення реклами туристичного бренду Полтавщини для пізнаваності регіону на всеукраїнському та міжнародному рівнях, залучення культурної спадщини регіону для розвитку туристичних родзинок на території області для внутрішніх та іноземних туристів, підтримку та сприяння розвитку садиб сільського зеленого туризму, активного та екологічного туризму [1, 2]. Водночас комплексна обґрунтована стратегія розвитку сільського зеленого туризму повинна враховувати як внутрішні сильні та слабкі сторони регіону, так і зовнішні можливості та загрози (наприклад, сучасну динаміку туристичного попиту, конкурентне середовище, безпекові та економічні виклики). Без поглибленого SWOT-аналізу, який дозволяє систематизувати сильні та слабкі

сторони, можливості та загрози, неможливо розробити практико-орієнтовані рекомендації для органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і суб'єктів туристичної діяльності щодо формування привабливих туристичних продуктів та стимулювання сталого розвитку сільських територій.

Таким чином, проблема дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному визначенні основних стратегічних напрямків розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області на основі всебічного SWOT-аналізу, що є необхідною умовою для перетворення наявного потенціалу на реальний економічний та соціальний ефект.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Узагальнення науково-методичних та прикладних аспектів використання методики SWOT-аналізу, зокрема й для дослідження стану та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в Україні, засвідчило вагомий внесок у розроблення зазначеної тематики таких вчених-дослідників, як О. Г. Гуменюк [3] (обґрунтовано теоретико-методологічні засади SWOT-аналізу як інструменту стратегічного менеджменту), Ю. С. Копчак, Т. В. Лобунець, Р. І. Луковський [4] (досліджено ефективність SWOT-аналізу у формування стратегії бізнесу з акцентом на вплив цифровізації), К. В. Шиманська, М. А. МIRONЮК [5] (проведено SWOT-аналіз національного бренду України за його елементами: експорт, влада, культура, люди, туризм, інвестиції), О. О. Долинська, Л. А. Гуцал, Т. Г. Гільберг [6] (визначено сучасні тенденції та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні з урахуванням досвіду успішних європейських практик), Т. В. Шелеметьєва [7] (досліджено особливості та значення SWOT-аналізу як інструменту управління розвитком туристично-рекреаційною сферою в Україні), Н. О. Коваленко [8] (визначено потенціал повоєнного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні за результатами SWOT-аналізу), А. А. Шуканова, Л. П. Вішнікіна, О. А. Федій [9] (з'ясовано сутність і геопросторову організацію сільського туризму в Полтавській області). Водночас потребує уточнення визначення можливих стратегій подальшого розвитку сільського зеленого туризму на Полтавщині з урахуванням варіантів поєднання сильних і слабких сторін, можливостей і загроз.

Метою статті є дослідження стану та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області з використанням методики SWOT-аналізу, що передбачає виокремлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз із подальшим обґрунтуванням найбільш оптимальної стратегії для сучасних умов функціонування туристичної галузі.

Виклад основного матеріалу. SWOT-аналіз (Strength – сильні сторони, Weakness – слабкі сторони, Opportunity – можливості, Threat – загрози) (рис. 1) – це ефективний інструмент для оцінювання потенціалу та ризиків будь-якої діяльності, зокрема й у сфері сільського зеленого туризму [7, с. 110].

Рис. 1. Елементи SWOT-аналізу
Джерело: сформовано авторами

Використання SWOT-аналізу дозволяє не тільки розглядати проблему чи проводити оцінку ситуації з позиції усіх чотирьох складових, а й встановлювати взаємозв'язки та приймати обґрунтовані стратегічні рішення про подальший розвиток, залучення інвестицій чи переорієнтацію існуючої діяльності [3, 4].

Методика SWOT-аналізу передбачає проведення досліджень у два послідовних етапи: I етап – визначення та класифікація факторів внутрішнього і зовнішнього середовища; II етап – побудова матриці SWOT (обґрунтування стратегії) [3].

Визначені фактори (у нашому випадку щодо стану та розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області) групуються у чотири складові SWOT-аналізу (табл. 1). Перші дві складові (сильні

сторони та слабкі сторони) допомагають зробити оцінку стану сільського зеленого туризму, а третя та четверта складові (можливості та загрози) дозволяють визначити перспективи розвитку на основі використання сприятливих можливостей та усунення існуючих загроз.

Таблиця 1

SWOT-аналіз сільського зеленого туризму в Полтавській області

<p>Сильні сторони (Strengths – S)</p> <ul style="list-style-type: none"> - багатий природний та культурний потенціал; - наявність унікальних осередків ремесел; - традиційна українська кухня; - відносно розвинена транспортна мережа; - висока якість місцевої продукції; - сприятливе законодавство 	<p>Слабкі сторони (Weaknesses – W)</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатньо розвинена інфраструктура; - низький рівень сервісу, стандартизації та дефіцит кваліфікованих кадрів; - обмежений маркетинговий супровід; - сезонність
<p>Можливості (Opportunities – O)</p> <ul style="list-style-type: none"> - зростання попиту на внутрішній та екологічний туризм; - державні та регіональні програми підтримки; - розвиток інфраструктури активного туризму; - співпраця з туроператорами та онлайн-платформами; - створення тематичних кластерів; - розвиток подієвого та фестивального туризму; - впровадження сучасних технологій; - розвиток агротуризму та освітніх турів 	<p>Загрози (Threats – T)</p> <ul style="list-style-type: none"> - безпекові обмеження через військові дії; - економічна нестабільність; - несприятлива екологічна ситуація; - конкуренція з іншими регіонами та видами відпочинку; - правові та бюрократичні бар'єри; - кліматичні зміни та вплив погодних умов на туристичну програму; - відтік кадрів

Джерело: складено авторами

До сильних сторін, що сприяють розвитку сільського зеленого туризму на Полтавщині, відноситься насамперед багатий природний та культурний потенціал. На території області розташовані мальовничі ландшафти на берегах річок (Ворскли, Псла, Дніпра, Сули), бальнеологічний курорт мінеральних вод (м. Миргород), ліси та Національні природні парки (Нижньосульський, Пирятинський), регіональні ландшафтні парки (Кременчуцькі Плавні, Диканський, геологічний заказник «Пивиха»), унікальні об'єкти (Кочубеївські дуби, Бузковий гай у Диканьці), пам'ятки садово-паркового мистецтва (Устимівський дендропарк, Хомутецький парк). Полтавщина є осередком української культури (М. Гоголь, І. Котляревський, П. Мирний, О. Пчілка, Г. Сковорода та інші), а також історії. На державному обліку перебуває понад 3600 пам'яток історії та культури, на території області розташовані давньоруські городища, збережені зразки садибної архітектури, наприклад, палацово-парковий комплекс Муравйових-Апостолів у с. Хомутець, садиба Закревських у с. Березова Рудка з унікальною пірамідою усипальницею (однією з двох в Україні). Також збереглося багато церков, зокрема у стилі українського бароко: Успенський собор, Хрестовоздвиженська та Вознесенська церкви (м. Полтава), Успенська церква (с. Лютецька), Покровська церква (с. Плішивець). В області функціонує близько 15 державних музеїв, серед яких Полтавський краєзнавчий музей, Музей-садиба І. П. Котляревського та інші.

Щодо унікальних осередків ремесел, то Полтавщина завжди була відома завдяки давніми народними промислами. Поміж них слід виокремити Опішнянську кераміку, для якої характерна особлива техніка декорування – ритунання (графічний розпис), фляндрування та неповторним білим ангобом (грунтом). Решетилівські вишивка та килимарство відомі унікальною технікою вишивки «білим по білому» («решетилівська біла гладь») та орнаментальними килимами традиційної техніки ручного ткацтва. Опішнянська кераміка і Решетилівські вишивка та килимарство занесені до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України.

Традиційна українська кухня на теренах Полтавщини вирізняється особливою прихильністю до страв із борошна, круп та м'яса, а також активним використанням сметани, сала та шкварок. Особливості полтавської кухні описані ще І. П. Котляревським в «Енеїді». Кулінарним символом Полтавщини є полтавські галушки, також відомі борщ із галушками, капуста решетилівський, холодний борщ, вареники, лемішка, пундики, шпундра, ковбаси та копченості, качана каша із пшона, баба-шарпанина. Зазвичай страви подаються у глиняному посуді – опішнянській кераміці.

Також сильними сторонами у розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області є:

- відносно розвинена транспортна мережа – область розташована в центрі України, має залізничне та автомобільне сполучення з великими містами, що сприяє розвитку турів вихідного дня;
- висока якість місцевої продукції – виробництво екологічно чистих продуктів (молока, меду, овочів, фруктів) дозволяє організовувати гастрономічні тури, що відповідає сучасним трендам

здорового харчування;

- сприятливе законодавство – можливість надання послуг у рамках особистого селянського (фермерського) господарства, що спрощує реєстрацію та оподаткування для сільських родин [10, с. 273].

Серед слабких сторін, які мають негативний вплив на розвиток сільського зеленого туризму, слід відзначити насамперед недостатньо розвинену інфраструктуру [6]. Зокрема, це стосується зношеності та застарілості мереж водопостачання, каналізації та теплопостачання, необхідності відновлення енергетичної інфраструктури (яка зазнала значних ушкоджень у результаті атак РФ, зокрема на об'єкти газовидобувної промисловості), невирішеністю проблем транспортної інфраструктури (поряд з наявністю важливих національних доріг значна частина місцевих та сільських доріг залишається у незадовільному стані, що ускладнює логістику та доступ до віддалених населених пунктів та туристичних об'єктів). Залишаються також питання щодо безбар'єрності, інклюзивності туризму для осіб з особливими потребами, зокрема й колишніх військових [8].

Низький рівень сервісу, стандартизації та дефіцит кваліфікованих кадрів – це проблема, яка характерна насамперед для сфери гостинності. Зокрема, можуть бути випадки низької якості обслуговування у невеликих готелях, садибах зеленого туризму та ресторанах (співробітники не достатньо володіють навичками гостинності, іноземними мовами, що досить часто пояснюється міграцією за кордон кваліфікованих кадрів). Відсутність єдиної стандартизації якості послуг обумовлює різний рівень обслуговування, наприклад, на крафтових виробництвах. Потрібно також брати до уваги недостатню кількість сучасних готелів, кемпінгів, закладів харчування у невеликих містах та селищах, де розташовані унікальні туристичні об'єкти, низький рівень розвитку туристичних інформаційних центрів, пунктів продажу унікальної, а не типової, сувенірної продукції, а також туристичної логістики щодо під'їзду до музеїв чи парків.

Обмежений маркетинговий супровід розвитку сільського зеленого туризму проявляється у наступному:

- неповна сформованість комплексної маркетингової політики на регіональному рівні, яка б позиціонувала область як цілісний туристичний бренд із метою вирізнення її серед інших регіонів;

- недостатньо розвинені інформаційні ресурси та обмежене використання сучасних цифрових інструментів (соціальних мереж, блогерів, цифрової реклами) для просування якісного фото- та відеоконтенту про туристичні об'єкти (останнім часом у цьому зв'язку набуває популярності цифровий проєкт «Скарби Полтавщини», також слід відзначити практику 3D-турів, віртуальних екскурсій селищами Диканька та Опішня з метою заохочення онлайн-туристів до майбутнього відвідування туристичних локацій);

- недостатнє маркетингове висвітлення великих, регулярних культурно-туристичних заходів (Гончарний фестиваль в Опішні, Сорочинський ярмарок (після його відродження у післявоєнний період), фестиваль борщу та інші).

Також стримуючим фактором у розвитку сільського зеленого туризму є сезонність. Найбільша активність характерна для весняно-літнього періоду (культурний, оздоровчий, зелений, подієвий туризм), а в осінньо-зимовий період спостерігається зниження активності, за винятком окремих подій у рамках гастрономічного, святкового, спортивного туризму.

Можливості щодо активізації розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області стосуються:

- зростання попиту на внутрішній та екологічний туризм (підготовка пропозицій відпочинку «ближче до природи» у чистих районах; розробка туристичних продуктів, спрямованих на екологічне оздоровлення (апітерапія, фітотерапія, народні методи оздоровлення); розвиток фермерських господарств із дегустацією органічних продуктів);

- державних та регіональних програм підтримки (можливість залучення грантів, інвестицій та участі у програмах розвитку сільських територій);

- розвитку інфраструктури активного відпочинку (використання природних ресурсів (річки, луки) для створення унікальних туристичних продуктів (наприклад, прокладання еколого-пізнавальних стежок, розробка велосипедних та кінних маршрутів, організація сплавів на байдарках);

- співпраці з туроператорами та онлайн-платформами (ефективніше просування місцевого туристичного продукту на національному та, потенційно, міжнародному ринках);

- створення тематичних кластерів (об'єднання садиб сільського зеленого туризму за спільною тематикою (етнографічна, гастрономічна, історична) для комплексного туристичного обслуговування);

- розвитку подієвого та фестивального туризму (створення та просування унікальних сільських фестивалів);
- впровадження сучасних технологій (створення мобільних додатків з GPS-навігацією по маршрутах, віртуальні тури, активна реклама через соціальні мережі);
- розвитку агротуризму та освітніх турів (організація роботи «Школи фермера», продовження роботи платформи з виїзними практикумами «Школи сільського зеленого туризму на Полтавщині», організація майстер-класів зі збирання врожаю, догляду за тваринами).

У сучасних умовах для поглиблення розвитку сільського зеленого туризму головні загрози пов'язані з безпековими обмеженнями через військові дії. Також необхідно враховувати:

- економічну нестабільність (зниження купівельної спроможності населення, що зумовлює скорочення кількості потенційних внутрішніх туристів);
- несприятливу екологічну ситуацію (можливі проблеми із забрудненням довкілля (річок, ґрунтів) в окремих районах, що має негативний вплив на імідж «зеленого» туризму;
- конкуренцію з іншими регіонами та видами відпочинку (у деяких інших регіонах України більш розвинена інфраструктура та вже сформований туристичний бренд, також сільський зелений туризм може конкурувати з масовим відпочинком на морі, санаторним лікуванням тощо;
- правові та бюрократичні бар'єри (недосконалість місцевого законодавства може ускладнювати розвиток сільського зеленого туризму);
- кліматичні зміни та вплив погодних умов на туристичну програму (непередбачувані погодні умови здійснюють вплив на якість відпочинку та стан природних об'єктів, а також на можливість прийняти участь у польових роботах чи зборі врожаю в рамках агротуристичних заходів);
- відтік кадрів (міграційні процеси, а саме виїзд молоді із сільських територій до міст та за кордон, зумовлюють проблеми перспектив розвитку сімейного туристичного бізнесу).

Після визначення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз на наступному етапі дослідження здійснюється побудова матриці SWOT для визначення подальшої стратегії в розвитку сільського зеленого туризму. Даний етап передбачає проведення комбінування чотирьох груп факторів у чотири стратегічні напрямки з метою переходу від стану діагностики до конкретних дій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності та прибутковості відповідного виду туристичної діяльності. За результатами побудови матриці SWOT можливі чотири варіанти стратегії:

1. Стратегія «Сильні сторони і Можливості» – наступальна стратегія, яка базується на використанні сильних сторін для максимального використання сприятливих можливостей (наприклад, використання етнографічного потенціалу (сильна сторона) для залучення коштів із грантових програм (можливості); використання природних ресурсів Полтавщини (сильна сторона) для створення унікальних тематичних турів (можливості) – гончарні майстер класи в Опішні + кінна прогулянка + автентична вечерея; створення нових туристичних маршрутів на основі поєднання унікальної культури: гончарство (Опішня), література (Гоголево, Диканька), гастрономія (сильна сторона) та зростання попиту на внутрішній туризм (можливості)).

2. Стратегія «Слабкі сторони і Можливості» – стратегія поліпшення, яка дозволяє долати слабкі сторони за рахунок використання сприятливих можливостей (наприклад, подолати нестачу в кваліфікованих кадрах (слабка сторона) можна за рахунок створених навчальних програм, які фінансуються державою (можливості); поліпшення інфраструктури (ремонт доріг, розвиток комунікацій (слабка сторона) за рахунок залучення державних коштів чи грантів (можливості)).

3. Стратегія «Сильні сторони і Загрози» – стратегія захисту, яка передбачає використання сильних сторін з метою уникнення або мінімізації загроз (наприклад, використання власного унікального регіонального бренду (сильна сторона) дозволить протистояти посиленню конкуренції з боку інших регіонів (загроза)).

4. Стратегія «Слабкі сторони і Загрози» – стратегія мінімізації, яка застосовується до найбільш ризикованих ситуацій і передбачає мінімізацію слабкостей та уникнення загроз, у деяких випадках за рахунок скорочення діяльності (наприклад, за умови поганого розвитку інфраструктури (слабка сторона) та економічної кризи (загроза), яка зменшує рівень добробуту населення, пропонується туризм вихідного дня для місцевих жителів, що не потребує ідеального стану доріг; розвиток місцевих екологічних проєктів щодо моніторингу чистоти річок та ґрунтів та отримання екологічних сертифікатів для садіб з метою підтвердження відповідності концепції «зеленого» туризму).

Висновки. Для ефективного розвитку сфери сільського зеленого туризму на Полтавщині потрібно максимально використовувати сильні сторони та сприятливі можливості з метою мінімізації

слабких сторін та уникнення загроз. Тому пріоритетною для Полтавської області є наступальна стратегія, яка дозволяє максимально використати унікальні культурні та природні ресурси регіону в умовах підвищення попиту на внутрішній туризм. Інші стратегії можуть бути спрямовані на підтримку головної стратегії. Успішний розвиток сільського зеленого туризму сприятиме збільшенню доходів селян, створенню нових робочих місць, збереженню культурно-історичних пам'яток та розвитку суміжних галузей економіки регіону [6].

Основними рекомендаціями щодо активізації розвитку сільського зеленого туризму в Полтавській області визначені:

- стимулювання створення та категоризації агроосель – надання підтримки у створенні нових садиб та проведенні обліку і категоризації існуючих, що підвищить їхню якість та довіру туристів;
- розробка комплексних туристичних продуктів – створення тематичних маршрутів (гастрономічних, етнографічних, екологічних), що включають не лише проживання, а й активний відпочинок, майстер-класи, участь у сільськогосподарських роботах чи етнокультурних заходах;
- покращення інфраструктури та сервісу – залучення інвестицій у розвиток дорожньої та комунікаційної інфраструктури у ключових туристичних зонах, а також упровадження анімаційних програм для туристів;

- активізація міжнародного співробітництва – налагодження обміну досвідом з країнами, де сільський туризм успішно розвинений (наприклад, Польща), для впровадження найкращих практик.

Отже, Полтавська область має великий, але не до кінця реалізований потенціал для розвитку сільського зеленого туризму. Перехід від потенціалу до успішної галузі потребує комплексної стратегії, що поєднує державну підтримку, приватні інвестиції, навчання кадрів та активну промоцію.

Література

1. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2021-2027 роки. URL: https://media.poda.gov.ua/docs/bhuh155h/proect_strat25112020d.pdf (дата звернення: 25.10.2025).
2. Зміни до Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки. URL: <https://media.poda.gov.ua/docs/04aom5k3/889.pdf> (дата звернення: 25.10.2025).
3. Гуменюк О. Г. Використання SWOT-аналізу як основного інструменту стратегічного управління. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 17. С. 281-285. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/61.pdf> (дата звернення: 26.10.2025).
4. Копчак Ю. С., Лобунець Т. В., Луковський Р. І. SWOT-аналіз як важливий інструмент у розробці стратегії бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3868/3788> (дата звернення: 26.10.2025).
5. Шиманська К. В., Миронюк М. А. SWOT-аналіз національного бренду в контексті конкурентоспроможності України на світових ринках. *Агросвіт*. 2021. № 4. С. 17-23. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/4_2021/4.pdf (дата звернення: 27.10.2025).
6. Долинська О. О., Гуцал Л. А., Гільберг Т. Г. Сільський туризм в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск № 64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4250/4175> (дата звернення: 27.10.2025).
7. Шелеметьєва Т. В. SWOT-аналіз як дієвий інструмент процесу управління розвитком туризму в Україні. *Інтелект XXI*. 2018. № 6. С. 110-113. URL: https://intellect21.nuft.org.ua/journal/2018/2018_6/21.pdf (дата звернення: 28.10.2025).
8. Коваленко Н. О. SWOT-аналіз потенціалу післявоєнного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск № 60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3613/3544/> (дата звернення: 29.10.2025).
9. Шуканова А. А., Вішнікіна Л. П., Федій О. А. Сільський туризм та його геопросторова організація на Полтавщині. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2020. Вип. 12. С. 261-271.
10. Тютюнник Ю. М., Шуліка Е. Ю. Правові аспекти регулювання діяльності у сфері сільського і зеленого туризму. *Управління розвитком соціально-економічних систем* : Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті професора Григорія Євтіювича Мазнева) (м. Харків, 06-07 березня 2025 року). Харків : ДБТУ. Ч. 3. 2025. С. 271-275.

References

1. Stratehiia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva u Poltavskii oblasti na 2021-2027 roky [Strategy for the development of small and medium-sized enterprises in the Poltava region for 2021-2027]. Available at: https://media.poda.gov.ua/docs/bhuh155h/proect_strat25112020d.pdf (accessed 25 October, 2025).
2. Zminy do Stratehii rozvytku Poltavskoi oblasti na 2021-2027 roky [Amendments to the Development Strategy of Poltava Region for 2021-2027]. Available at: <https://media.poda.gov.ua/docs/04aom5k3/889.pdf> (accessed 25 October, 2025).
3. Humeniuk O. H. (2017) Vykorystannia SWOT-analizu yak osnovnoho instrumentu stratehichnoho upravlinnia [Using SWOT analysis as a key strategic management tool]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 17, pp. 281-285. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/61.pdf> (accessed 26 October, 2025).
4. Kopchak Yu. S., Lobunets T. V., Lukovskyi R. I. (2024) SWOT-analiz yak vazhlyvyi instrument u rozrobtsi stratehii biznesu [SWOT analysis as an important tool in business strategy development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 61. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3868/3788> (accessed 26 October, 2025).
5. Shymanska K. V., Myroniuk M. A. (2021) SWOT-analiz natsionalnoho brendu v konteksti konkurentospromozhnosti Ukrainy na svitovykh rynkakh [SWOT analysis of the national brand in the context of Ukraine's competitiveness in global markets]. *Ahrosvit*, vol. 4, pp. 17-23. Available at: http://www.agrosvit.info/pdf/4_2021/4.pdf (accessed 27 October, 2025).
6. Dolynska O. O., Hutsal L. A., Hilberh T. H. (2024) Silskyi turyzm v Ukraini: suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku [Rural tourism in Ukraine: current trends and prospects for development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 64. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4250/4175> (accessed 27 October, 2025).
7. Shelemetieva T. V. (2018) SWOT-analiz yak diievyi instrument protsesu upravlinnia rozvytkom turyzmu v Ukraini [SWOT analysis as an effective tool for managing tourism development in Ukraine]. *Intelekt XXI*, vol. 6, pp. 110-113. Available at: https://intellect21.nuft.org.ua/journal/2018/2018_6/21.pdf (accessed 28 October, 2025).
8. Kovalenko N. O. (2024) SWOT-analiz potentsialu pisliavoiennoho rozvytku turystychnoho ta hotelno-restorannoho biznesu v Ukraini [SWOT analysis of the potential for post-war development of the tourism, hotel, and restaurant business in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 60. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/3613/3544/> (accessed 29 October, 2025).
9. Shukanova A. A., Vishnikina L. P., Fedii O. A. (2020) Silskyi turyzm ta yoho heoprositorova orhanizatsiia na Poltavshchyni [Rural tourism and its geospatial organization in Poltava region]. *Visnyk KhNU imeni V.N. Karazina*. Seriiia «Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm», vol. 12, pp. 261-271.
10. Tiutiunnyk Yu. M., Shulika E. Yu. (2025) Pravovi aspekty rehuliuвання diialnosti u sferi silskoho i zelenoho turyzmu [Legal aspects of regulating activities in the field of rural and green tourism]. *Upravlinnia rozvytkom sotsialno-ekonomichnykh system : Materialy IKh Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (prysviachena pamiaty profesora Hryhoriia Yevtiiovycha Maznieva) (m. Kharkiv, 06-07 bereznia 2025 roku)*. Kharkiv : DBTU, vol. 3, pp. 271-275.